

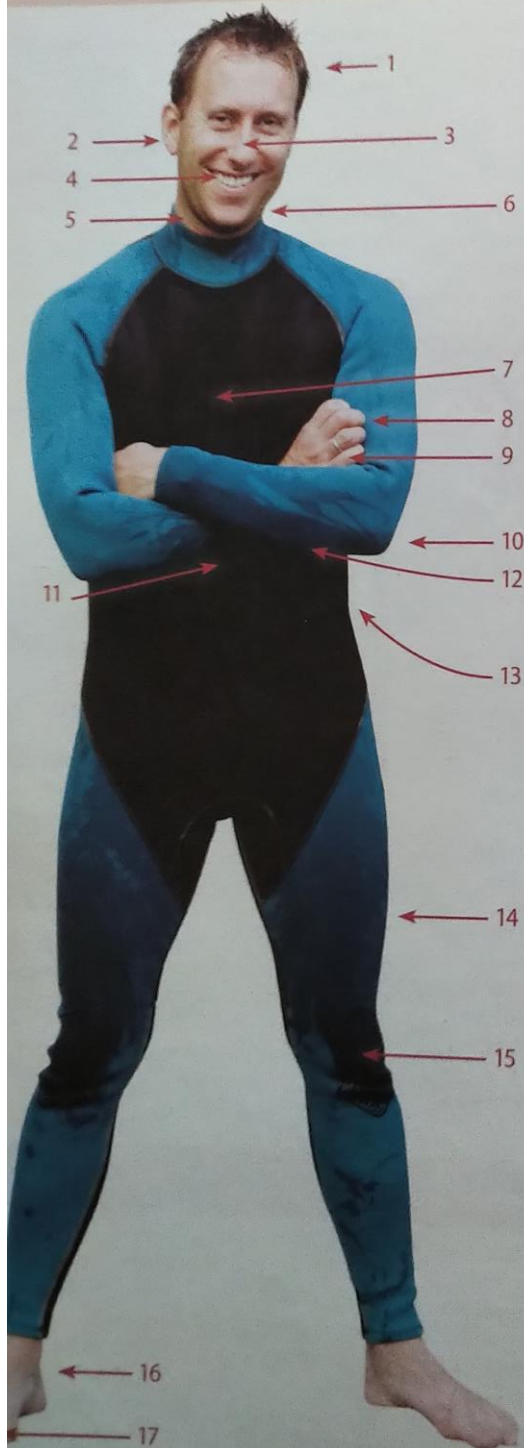
Fit and well

Vocabulary

Parts of the body

Work in pairs and name the body parts shown in the photo. Write the answers in your notebook.

arm back chest ear elbow finger
 foot hand head knee leg neck
 nose stomach throat toe tooth

Health problems and illnesses

3 Work in pairs. Complete each phrase in your notebook with the names of three parts of the body.

- I've got a broken / / .
- Have you got a/an / / ache?
- My / / hurts.

4 Complete the texts with the correct form of these words. Write the answers in your notebook. Use a dictionary if necessary.

cough flu pain sore temperature virus

Karen isn't very well at the moment. She's got a very bad cold, or perhaps it's (a) . She (b) all the time and so now she has a (c) throat.

Pete has a very high (d) , 39.5°C. He's got (e) in his arms and legs. Perhaps it's a (f) because a lot of people are ill at school at the moment.

5 Listen to four dialogues. What health problems do the speakers have? Write the answers in your notebook.

Speaker 1 Speaker 3
 Speaker 2 Speaker 4

6 **SPEAKING** Work in small groups. Each person mimes an illness. The rest of the group guesses what it is.

ten and repeat.

your notebook, write which article ...

- talks about an old, traditional cure for an illness?
- recommends taking a type of drug?
- mentions one person with problems at work?
- mentions a recent discovery in the world of medicine?
- talks about the usual number of people who suffer from a specific illness?

5 SPEAKING What about you?

How serious do you think the different health problems are? Why?

I think the first problem is really very serious because she can never sit and relax.

to get rid of - porzbyc się, wyrzbyc się, odciążenie

GOOD HEALTH Tuesday, July 24, 2010

HEALTH WATCH *This week's news*

a SEASICK ON DRY LAND

Have you ever been on a boat or a ship? If you have, you probably know about seasickness, that terrible feeling caused by going up and down non-stop on the sea. But imagine feeling seasick when you're not at sea. Mrs Jane Houghton

has been seasick for the last four years. She was at sea for three days. When she got off the boat, she started to feel seasick and she has never recovered. One unusual thing about her illness is that she only feels OK when she is moving in a car, boat or aeroplane. It's difficult for Mrs Houghton to work because when she sits at her computer, she feels terrible. Mrs Houghton has created a website with information about her illness. She wants people to know about it. Perhaps one day doctors will find a cure.

c Letter of the week

ANSWERED BY DR LUCY SMITH

Dear Lucy,

I've had a bad cold for over a week. I'm taking medicine but it doesn't do anything. My mum says that chicken soup can help me. Is she mad?

Sarah Johnson

Dr Lucy Smith answers: 'Your mother's cure for a cold is what we call an "old wives' remedy". A lot of people think that it's a mad idea with no scientific basis. But a new study has shown that many of these "old wives' remedies" do work. And scientists have found out that chicken soup is a great cure for a cold. All kinds of hot soup can help to get rid of a sore throat. And hot soup also helps to kill viruses quickly. So relax, your mum isn't mad!

b STAY AT HOME

A large number of people have a stomach virus called the norovirus at the moment. This virus can cause stomach ache, high temperatures and pains in your arms and legs. Doctors have told patients to stay at home for two days after the illness has gone. Professor Steve Field says: 'We recommend that patients stay at home, take paracetamol and drink lots of water. It is also important that they wash their hands regularly.'

The Health Protection Agency has said that this year there are twice as many people with the virus as last year. There are between 600,000 and one million cases of norovirus in the UK each year.

GRAMMAR GUIDE

Present perfect with ever and never

1a Read these sentences and match them to the explanation of their uses in a–c. Write the answers in your notebook.

- 1 Have you ever been on a boat or a ship?
- 2 I've had a bad cold for a week.
- 3 She has created a website with information.

- a an experience or experiences which happened at an unspecified moment in the past
- b a past action which has a result in the present
- c a situation that started in the past and continues to the present

1b Complete the rule in your notebook.

We make present perfect with the present simple form of **have** + the _____ of the main verb.

1c Complete the sentences in your notebook with the present perfect forms of *see* and *visit*.

Affirmative: He _____ the doctor.

Negative: He _____ the doctor.

Question: _____ he _____ the doctor?

1d Read these sentences and choose the correct alternatives. Write the answers in your notebook.

- 1 Have you ever/never caught a cold?
- 2 I've ever/never been seriously ill.

1e Choose the correct alternatives and write them in your notebook.

- 1 Ever/never means at any time in your life.
- 2 Ever/never means at no time in your life.
- 3 **Ever** and **never** go just after/before the past participle.

GRAMMAR REFERENCE ▶ str. 58

Complete sentences in your notebook with present perfect.

- 1 I have decided (decide) to study medicine at university.
- 2 My friend _____ (meet) a famous doctor.
- 3 We _____ (do) a project about the history of medicine at school.
- 4 My mum _____ (not buy) any headache tablets.
- 5 I _____ (not see) the doctor this year.
- 6 _____ your dad _____ (go) to hospital?

4 In your notebook, write questions to ask your partner.

catch a cold? → *Have you ever caught a cold?*

- 1 stay in bed because of flu?
- 2 have a very high temperature?
- 3 stay in hospital?
- 4 be on a ship?
- 5 take medicine that tastes really bad?
- 6 visit a friend in hospital?
- 7 break your arm?
- 8 watch a hospital drama?

5a SPEAKING Work in pairs. Ask and answer the questions in 4.

5b SPEAKING When you finish, tell a different student about your partner.

Adam has never stayed in bed because of flu, but he has broken his arm.

Complete the sentences adding *ever* or *never* in the correct place.

- 1 Have you had hot soup to stop a cold?
- 2 I've felt sick in a car.
- 3 She's taken antibiotics.
- 4 Has your dad seen an accident?
- 5 Sam and I have written a story about doctors.
- 6 Have you been in a plane?

GRAMMAR GUIDE

Present perfect with for and since

6a Read these sentences.

- 1 She has been seasick **for** the last four years.
- 2 I've had a bad cold **since** last Friday.

We use **for** and **since** with present perfect to talk about things that started in the past and continue in the present.
When do we use **for** and when do we use **since**?

6b Read this question and answer.

How long have you known Andy?
For ten months.

Do we use **How long** to ask about frequency or duration?

GRAMMAR REFERENCE ▶ str. 58

7 Copy the table into your notebook. Put these time expressions in the correct column.

6 o'clock   7th February   2002   an hour   Friday
ten seconds   the age of five   the day I met you
three days   twenty minutes

for	since
<i>twenty minutes</i>	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

8 Complete the sentences in your notebook with information about you. Use the correct form of present perfect and a time expression.

I *have been* (be) at this school since *I was twelve*.

- 1 I (know) my English teacher for .
- 2 I (have) short/long hair for .
- 3 I (live) in this area since .
- 4 I (have) this watch for .
- 5 I (wear) jeans since .
- 6 I (be) able to swim since .
- 7 I (live) in my home for .

Grammar reference Unit 4

Present perfect

Forma

Affirmative	Podmiot + have/has + past participle <i>She has broken her leg.</i>
Negative	Podmiot + haven't/hasn't + past participle <i>We haven't been in hospital.</i>
Question	Have/has + podmiot + past participle <i>Have you visited somebody in hospital?</i>
Short answers	Yes , + podmiot + have/has . No , + podmiot + haven't/hasn't . <i>Yes, I have.</i> <i>No, they haven't.</i>

Użycie

Czasu *present perfect* używamy, gdy mówimy o:

- wydarzeniu, które miało miejsce w przeszłości, jednak nie ma znaczenia, kiedy dokładnie, np.:
I've been in hospital.
- wydarzeniu, które miało miejsce niedawno, a jego skutki widać obecnie, np.:
She's found her keys. (Znalazła swoje klucze i teraz je ma.)
- wydarzeniach, czynnościach lub stanach, które rozpoczęły się w przeszłości i wciąż trwają, np.:
Helen's been a doctor for ten years.
(Helen zaczęła pracować jako lekarka 10 lat temu i wciąż wykonuje ten zawód.)

Ever, never, for, since, just, yet, already

Wyrazu **ever** (kiedykolwiek) używamy w pytaniach w czasie *present perfect*.

Have you ever studied medicine?

Ever w zdaniu stawiamy tuż przed czasownikiem w formie *past participle*.

Wyrazu **never** (nigdy) używamy w zdaniach przeczących w czasie *present perfect*.

I've never had a serious accident.

Never w zdaniu stawiamy zaraz po pierwszym czasowniku.

For i **since** używamy w zdaniach w czasie *present perfect*, gdy mówimy o wydarzeniu lub czynności, która zaczęła się w przeszłości i trwa do teraz. **For** (przez) używamy, gdy mówimy, że coś trwa przez pewien okres, natomiast **since** (od), gdy mówimy o konkretnym momencie w przeszłości, w którym się dana sytuacja rozpoczęła. Zarówno do zdań z **for**, jak i z **since**, pytanie brzmi *How long ...?*

How long have you been a nurse?

I've been a nurse for three months/since January.

Wyrazy **for** i **since** w zdaniu stawiamy bezpośrednio przed okolicznikiem czasu.

Wyrazu **just** w zdaniach w czasie *present perfect* używamy, aby podkreślić, że czynność właśnie została zakończona.

I have just finished my homework.

(Właśnie skończyłem/skończyłam odrabiać lekcje.)

Wyraz **just** stawiamy po pierwszym czasowniku.

Wyrazu **already** używamy wtedy, gdy mówimy, że coś stało się wcześniej, niż się tego spodziewaliśmy.

Don't do the shopping. I've already done it.

Wyraz **already** stawiamy albo po pierwszym czasowniku, albo – gdy chcemy go zaakcentować – na końcu zdania.

Wyrazu **yet** używamy wtedy, gdy pytamy o coś, czego się spodziewamy, lub żeby powiedzieć, że spodziewane wydarzenie jeszcze nie nastąpiło. **Yet** używamy tylko w pytaniach i zdaniach przeczących.

Have you done your homework yet?

I haven't finished all the questions yet.

Wyraz **yet** stawiamy na końcu całego zdania lub zdania składowego.

Present perfect and past simple

Czasu *present perfect* używamy, gdy mówimy o wydarzeniu lub czynności, które miały miejsce w nieokreślonym momencie w przeszłości.

I've been to England.

Jeżeli mówimy o czymś, co zdarzyło się w konkretnym momencie w przeszłości, musimy użyć czasu *past simple*.

I went to England last year.

Wordlist Unit 4

(adj) = adjective – przymiotnik
 (adv) = adverb – przysłówek
 (conj) = conjunction – spójnik
 (det) = determiner – określnik (np.: a, an, the, that itp.)
 (n) = noun – rzeczownik

(phr) = phrase – wyrażenie
 (prep) = preposition – przyimek
 (pron) = pronoun – zaimek
 (v) = verb – czasownik

*** = słowo bardzo często używane   ** = często używane   * = dosyć często używane

Zdrowie – części ciała

arm (n) ***	/ɑ:(r)m/	ręka
back (n) ***	/bæk/	plecy •
chest (n) ***	/tʃest/	klatka piersiowa •
ear (n) ***	/iə(r)/	ucho
elbow (n) ***	/'elbəʊ/	lokciec •
finger (n) ***	/'fɪŋgə(r)/	palec (u ręki) •
foot (n) ***	/'fʊt/	stopa •
hand (n) ***	/hænd/	ręka
head (n) ***	/hed/	głowa
knee (n) ***	/ni:/	kolano •
leg (n) ***	/'leg/	noga
nose (n) ***	/'nəʊz/	nos
stomach (n) **	/'stʌmək/	brzuch, żołądek •
throat (n) ***	/θrəʊt/	gardło •
toe (n) **	/'təʊ/	palec u nogi •
tooth (n) ***	/'tu:θ/	ząb •

Zdrowie – choroby, ich objawy i leczenie

broken (adj) **	/'brəʊkən/	złamany
cold (adj/n) ***	/'kəʊld/	zimny, przeziębienie •
cough (n) *	/'kɒf/	kaszel
cure (n) **	/'kjʊə(r)/	lekarstwo •
drug (n) ***	/'drʌg/	lekarstwo
earache (n)	/'iəreɪk/	ból ucha •
first aid (n)	/'fɜ:(r)st 'eɪd/	pierwsza pomoc
flu (n) *	/'flu:/	grypa •
food poisoning (n)	/'fu:d ,pɔɪz(ə)nɪŋ/	zatrucie pokarmowe
get rid of (phr) **	/'get 'rɪd əv/	pozbyć się
get well (phr) **	/'get 'wel/	wyzdrowieć
headache (n) *	/'hedɪk/	ból głowy •
health centre (n)	/'helθ ,sentə(r)/	ośrodek zdrowia
heart attack (n) *	/'hɑ:(r)t ə'tæk/	atak serca, zawał
hurt (v) ***	/'hɜ:(r)t/	zranić (się), boleć
pain (n) ***	/'peɪn/	ból
painkiller (n)	/'peɪn kɪlə(r)/	środek przeciwbólowy •
paracetamol (n)	/'pærə'si:təmɒl/	paracetamol
recover (v) ***	/'rɪ'kʌvə(r)/	wyzdrowieć
reduce (v) ***	/'rɪ'dju:s/	zmniejszać
remedy (n) **	/'remədi/	lekarstwo
seasick (adj)	/'si:sɪk/	cierpiący na chorobę morską
seasickness (n)	/'si:sɪknəs/	choroba morską •
sick (adj) ***	/'sɪk/	chory, mający mdłości
sore (adj) *	/'sɔ:(r)/	bolący
stomach ache (n)	/'stʌmək 'eɪk/	ból brzucha •
suffer (v) ***	/'sʌfə(r)/	cierpieć
temperature (n) ***	/'tempərɪtʃə(r)/	temperatura, gorączka
toothache (n)	/'tu:θeɪk/	ból zęba •
virus (n) ***	/'vaɪrəs/	wirus •
waiting room (n)	/'weɪtɪŋ ,ru:m/	poczekalnia

Inne

accident (n) ***	/'æksɪd(ə)nt/	wypadek
boat (n) ***	/'bəʊt/	łódź
bored (adj) **	/'bɔ:(r)d/	znudzony

borrow (v) **	/'bɒrəʊ/	pożyczać (od kogoś)
bright (adj) ***	/'braɪt/	jasny
congratulations (n) *	/'kɒŋ græ'tʃu'leɪʃ(ə)nz/	gratulacje
drama (n) ***	/'drɑ:mə/	dramat
emergency (n) ***	/'ɪmɜ:(r)dʒ(ə)nsi/	sytuacja awaryjna
fear (n) ***	/'fiə(r)/	lęk, obawa
get off (a boat) (v) ***	/'get 'ɒf/	wysiadać (z łódki)
ghost (n) **	/'gəʊst/	duch
guess (v) ***	/'ges/	zgadywać
guilty (adj) ***	/'gɪlti/	winny
hard (adj) ***	/'hɑ:(r)d/	twardy
human being (n) ***	/'hju:mən 'bi:ɪŋ/	człowiek
hygiene (n) *	/'haɪdʒi:n/	higiena
ice (n) ***	/'aɪs/	lód
innocence (n) *	/'ɪnəs(ə)ns/	niewinność
lie, lay (v) ***	/'laɪ, leɪ/	leżeć, kłaść się
mad (adj) **	/'mæd/	szalony
mime (n/v)	/'maɪm/	mim, naśladować
non-stop (adv)	/'nɒn'stɒp/	bez przerwy
politely (adv) *	/'pɒlɪtli/	uprzejmie, grzecznie
pray (v) **	/'preɪ/	modlić się
prize (n) ***	/'praɪz/	nagroda
project (n) ***	/'prɒdʒekt/	projekt
ride (v) ***	/'raɪd/	jeździć (konno)
rubbish (n)	/'rʌbɪʃ/	śmieci, bzdura
separate (v) ***	/'sepəreɪt/	oddzielać
ship (n) ***	/'ʃɪp/	statek
solid (adj) ***	/'sɒlɪd/	stały, trwały
strong (adj) ***	/'strɒŋ/	silny
summer (n)	/'sʌmə(r)/	lato
turn (n) ***	/'tɜ:(r)n/	kolej
twice (adv) ***	/'twaɪs/	dwa razy
website (n) **	/'web,sart/	strona internetowa
winter (n) ***	/'wɪntə(r)/	zima

Vocabulary plus

appointment (n) ***	/'əpɔɪntmənt/	umówiona wizyta
backache (n)	/'bækɪk/	ból pleców, ból w krzyżu
department (n) ***	/'di:pɑ:(r)tment/	oddział
emergency (n) ***	/'ɪmɜ:(r)dʒ(ə)nsi/	nagły wypadek
(adj)		ratowniczy
examine (v) ***	/'ɪg'zæmɪn/	badać
heart failure (n)	/'hɑ:(r)t ,feɪljə(r)/	niewydolność serca
health farm (n)	/'helθ ,fɑ:(r)m/	centrum zdrowia i urod
operating room (n)	/'ɒpəreɪtɪŋ ,ru:m/ /	sala operacyjna
pump (v) **	/'pʌmp/	pompować
prevent (v) ***	/'pri'vent/	zapobiegać
radiation (n) **	/'reɪdɪ'eɪʃ(ə)n/	promieniowanie
tooth decay (n)	/'tu:θ dɪ'keɪ/	próchnica
X-ray (n) *	/'eks'reɪ/	przeswietlenie rentgenowskie

Grammar in context

Present perfect with *just*, *yet* and *already*

1 Uzupełnij tabelę, stawiając znak ✓ w odpowiednich polach.

	Just	Yet	Already
1 Wyraz używany do opisu bardzo niedawnych wydarzeń.	☒	☐	☐
2 Wyraz używany do opisu wydarzeń, które jeszcze nie miały miejsca, ale które zakładamy, że wkrótce nastąpią.	☐	☐	☐
3 Wyraz używany do opisu wydarzenia, które miało miejsce szybciej niż się spodziewaliśmy.	☐	☐	☐
4 Wyraz używany w zdaniach twierdzących.	☐	☐	☐
5 Wyraz używany w zdaniach przeczących.	☐	☐	☐
6 Wyraz używany w pytaniach.	☐	☐	☐
7 Wyraz używany zwykle na końcu zdania.	☐	☐	☐
8 Wyraz używany zwykle przed formą przeszłą czasownika.	☐	☐	☐

2 Korzystając z podanych podpowiedzi, napisz pięć zdań o tym, co właśnie zrobiły dane osoby.

1 She/have a shower.

She has just had a shower.

2 He/win a prize.

3 They/see a horror film.

4 We/do our homework.

5 I/finish this exercise.

3 Uzupełnij zdania twierdzące oraz pytania podanymi czasownikami w odpowiedniej formie czasu *present perfect* oraz wyrazami zapisanymi wielkimi literami.

1 I (not finish) this exercise. **YET**

I haven't finished this exercise yet.

2 My sister (have) an accident. **JUST**

3 Holly and Jack (eat) lunch. **ALREADY**

4 My mum (get) back from work. **JUST**

5 you (see) that film? **YET**

6 you (meet) the new teacher? **JUST**

7 the bus (go)? **ALREADY**